

Deset vědců získalo prestižní titul „doktor věd“

Ve dvoraně Knihovny Akademie věd převzalo 4. října 2023 z rukou předsedkyně Akademie věd ČR prof. Evy Zažímalové diplomy vědeckého titulu „doktor věd“ (DSc.) 10 jeho nových nositelů. Osm z nich působí na pracovištích Akademie věd, jeden na Univerzitě Hradec Králové a jeden ve Slovenské akademii věd.

Vědecký titul „doktor věd“ je v České republice nejvyšší vědeckou hodností v profesní kariéře vědce. Osobnosti vědy dostávají tento prestižní titul jako výraz jejich zvláště vysoké kvalifikace prokázané vytvořením závažných, vědecky originálních prací důležitých pro rozvoj bádání v určitém oboru a charakterizujících vyhraněnou vědeckou osobnost. Titul uděluje Akademie věd ČR na základě rozhodnutí Vědecké rady AV ČR, které je podloženo výsledky náročného řízení. Od r. 2003 do června 2023 udělila 212 těchto titulů. Akademie věd ČR usiluje o jeho právní zakotvení v legislativě České republiky.

„Jsem velmi ráda, že tímto titulem můžeme i letos ocenit řadu vědeckých osobností napříč obory. Věřím, že se nám v blízké době podaří titul doktor věd prosadit i do české legislativy, protože toto ocenění udělujeme skutečně špičkovým badatelům, kteří pomáhají poznání posouvat dál, a to bez ohledu na instituci, kde působí,“ zdůraznila E. Zažímalová.

Komplexní posouzení osobnosti vědeckého pracovníka zabezpečují odborné vysoce kvalifikované komise pro obhajoby, jejichž členy jsou specialisté z pracovišť AV ČR a vysokých škol a nejméně tři opo- nenti z České republiky i ze zahraničí.

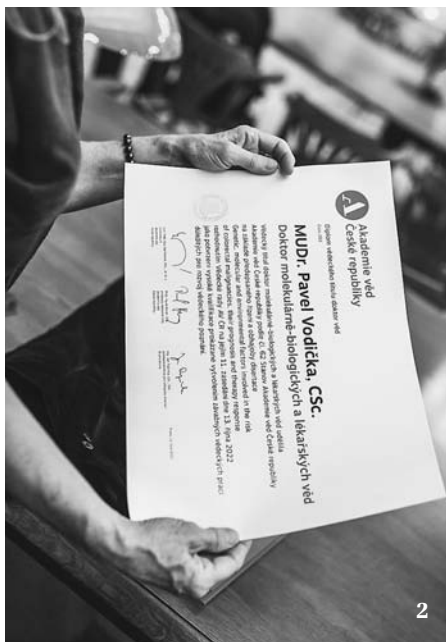
Noví nositelé titulu doktor věd

● Mgr. Matyáš Havrda, Ph.D., DSc., pracovník Filosofického ústavu AV ČR, obhájil před komisí Klasická studia disertaci nazvanou Galen's Method of inquiry and

1 a 2 Předsedkyně Akademie věd ČR prof. Eva Zažímalová při zahájení slavnostního aktu předání vědeckého titulu „doktor věd“ (DSc.) ve dvoraně Knihovny Akademie věd na Národní třídě v Praze. Vlevo předseda Grémia pro vědecký titul prof. Michal Tomášek, který pořadem provázel, vedle něj předseda Vědecké rady AV ČR Pavel Baran.

proof: studies on ancient foundations of rational medicine a získal vědecký titul doktor filologických věd.

M. Havrda je mezinárodně uznávaným odborníkem v oboru antické filozofie jako součásti klasických studií, s přesahy do antické řecké literatury, filozofie raného křesťanství a dějin medicíny.

● PhDr. Miloslav Chytráček, Ph.D., DSc., pracovník Archeologického ústavu AV ČR, obhájil disertaci nazvanou Fürstengrabhügel der Hallstattzeit bei Rovná in Südböhmen. Manifestationen der sozialen Eliten der Eisenzeit im Böhmischem Becken. Práci obhájil před komisí Archeologie a získal vědecký titul doktor historických věd.

M. Chytráček je předním odborníkem na problematiku společnosti a kultury starší doby železné ve střední Evropě, se zaměřením na pozdní dobu halštatskou a časnou dobu laténskou, se širokým rozhledem a bohatou publikační činností. V rámci této specializace dosáhl pozoruhodných výsledků. Svědčí o tom celá řada výzkumů, ať již záchranné akce (Černý vrch u Svržna, Štítary-Hostětice, Praha-Zbraslav ad.), nebo systematické odkryvy (např. Záhořice-Vladař, Rovná). Jeho disertační práce přinesla mnoho nových přístupů a informací o politických a společenských poměrech na konci doby halštatské a rozebírá i vznik časně laténské kultury.

● Ing. Vít Jakubský, Ph.D., DSc., pracovník Ústavu jaderné fyziky AV ČR, obhájil před komisí Jaderná, subjaderná a matematická fyzika disertaci nazvanou Analysis of Dirac materials with the methods of mathematical physics a získal vědecký titul doktor fyzikálně-matematických věd.

V. Jakubský se zabývá modely jedno- a dvourozměrných systémů popisovaných Dirakovou rovnicí. Tento námět je významný, protože poskytuje techniku, jíž lze popisovat nanostužky a další mikroskopické objekty vyráběné z grafenu a jiných metamateriálů. Ve své disertaci rozvinul nové matematické metody, jimiž se dají vlastnosti takových systémů efektivně analyzovat a předvídat.

● Mgr. Emil Jeřábek, Ph.D., DSc., pracovník Matematického ústavu AV ČR, obhájil disertaci nazvanou Bounded Arithmetic and Complexity před komisí Matematické struktury a získal vědecký titul doktor fyzikálně-matematických věd.

E. Jeřábek se zabývá problémy logiky na pomezí matematiky a teoretické informatiky, zejména teoriemi formální aritmetiky, důkazovou složitostí a neklasickými logikami. Jeho výsledky pokrývají široký okruh témat – je schopen identifikovat otevřené problémy a řešit je způsobem, který se setkává s významným ohlasem.

● PhDr. Lubor Králík, CSc., DSc., pracovník Jazykovědného ústavu Lubomíra Štůra Slovenské akademie věd, obhájil před odbornou komisí Bohemistika disertaci nazvanou Etymológia a nářečová lexikografia (na materiáli Slovníka slovenských nářečí) a získal vědecký titul doktor filologických věd.

L. Králík je etymolog a dialektolog s mimořádným rozhledem v indoevropské a slovenské diachronní jazykovědě, slavista a balkanista uznávaný na Slovensku i v české a evropské vědecké komunitě. Jeho disertace originálním způsobem přispívá k rozvíjení nového specifického oboru nářeční etymologie a k vytvoření jeho metodologie. Má význam nejen pro slovakistiku a historickosrovnávací slavistiku, ale i pro studium jazykových kontaktů ve středoevropském geografickém a kulturním areálu (včetně kontaktů s němčinou, maďarštinou aj.).

● Dr. Hervé Lesot, Ph.D., DSc., pracovník Ústavu živočišné fyziologie a genetiky AV ČR, obhájil před komisí Molekulární biologie a genetika práci nazvanou Mouse tooth engineering: a step-by-step approach a získal vědecký titul doktor molekulárně-biologických a lékařských věd.

H. Lesot se celoživotně věnuje výzkumu buněčných aspektů vývoje a inženýrství zubů a v poslední době také vývoji zubů a čelistních kostí u různých organismů. Výsledky jeho výzkumu jsou jednoznačně originální a byly publikovány v prestižních mezinárodních časopisech s vysokým impakt faktorem.

● RNDr. Lenka Maletínská, CSc., DSc., pracovnice Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR, obhájila disertaci s názvem Lipidized Prolactin-Releasing Peptide as a New Potential Tool to Treat Obesity and Neurodegeneration: Preclinical Studies in Rodent Models před komisí Biomedicína a získala vědecký titul doktorka molekulárně-biologických a lékařských věd.

Disertační práce L. Maletínské se zabývá možným využitím analogů anorexigenních neuropeptidů při neinvazivní léčbě obezity. Prokazuje, že navázání vybraných peptidů na prolaktin uvolňující peptid (PrRP) vyvolává po periferním podání anorexigenní účinek u myši a potkanů. Tyto výsledky dokládají možnosti nejen léčby obezity, ale i použití modifikovaných neuropeptidů při léčbě diabetu 2. typu a významné neuroprotektivní účinky. Jde o řadu prioritních výsledků s potenciálem praktického využití v medicíně.

● Doc. PhDr. Mgr. Petr Šída, Ph.D., DSc., pracovník Archeologického ústavu AV ČR v Brně a Filozofické fakulty Univerzity

3 Noví nositelé titulu DSc. po skončení slavnostního ceremoniálu spolu s předsedkyní Akademie věd Evou Zažímalovou, předsedou Vědecké rady AV ČR Pavlem Baranem a místopředsedou Vědecké rady pro agendu vědeckého titulu „doktor věd“ Michalem Tomáškem. Zleva Pavel Vodička, Miloslav Chytráček, Emil Jeřábek, M. Tomášek, Lenka Maletínská, P. Baran, E. Zažímalová, Vít Jakubský, Bohumil Vykypěl, Petr Šída, Lubor Králik a Matyáš Havrda. Snímky: J. Plavec, SSČ AV ČR

Hradec Králové, obhájil disertaci nazvanou Mezolit severních Čech III. Vývoj pravěké krajiny Českého ráje: Vegetace, fauna, lidé. Práci obhájil před komisí Archeologie a získal vědecký titul doktor historických věd.

Doc. Šída se dlouhodobě zabývá problematikou loveckých společeností pleistocénu a holocénu s důrazem na kombinaci přístupu humanitních a přírodních věd. V posledních letech se věnuje i historii vývoje krajiny a metodologii archeologického výzkumu. P. Šída významným způsobem posunul bádání o mladších lovecko-sběračských populacích ve střední Evropě a jejich přechodu k zemědělskému způsobu života nebo jejich vymizení v souvislosti s nástupem zemědělství.

● MUDr. Pavel Vodička, CSc., DSc., pracovník Ústavu experimentální medicíny AV ČR, obhájil disertaci nazvanou Genetic, molecular and environmental factors involved in the risk of colorectal malignancies, their prognosis and therapy response. Práci obhájil před komisí Biomedicína a získal vědecký titul doktor molekulárně-biologických a lékařských věd.

P. Vodička je vyhraněnou vědeckou osobností v oboru molekulární biologie nádorů; výrazně přispěl k objasnění zejména počátečních fází složitého procesu v oblasti studia vlivu vybraných karcergenů a procesu karceroogeneze, především poškození DNA a procesů DNA reparací, kterými se zabýval hlavně u nádorů tlustého střeva a konečniku. Zásadním způsobem rozšířil poznání v této oblasti a je v ní také mezinárodně respektovaným a vysoce citovaným odborníkem.

● Doc. Mgr. Bohumil Vykypěl, Ph.D., DSc., pracovník Ústavu pro jazyk český AV ČR, obhájil disertaci nazvanou Perspektiven auf die Geschichte des Tschechischen und die tschechische Geschichte. Práci obhájil před komisí Bohemistika a získal vědecký titul doktor filologických věd.

Doc. Vykypěl je lingvistou s mimořádně širokým záběrem a rozhledem; je především bohemistou a slavistou, resp. paleoslovenistou, ale rovněž významným obecným jazykovědcem, indoevropeistou a baltistou. Jeho disertace představuje propojení originálních pohledů na dějiny češtiny a na české dějiny, s výrazným sociolingvistickým přesahem. Téma zkoumá v rozpětí od historie keltských jazyků (a jejich srovnávání s češtinou) až po kontakty a myšlenkové interakce mezi předními osobnostmi české jazykovědy 20. století.

Pravidla udělování titulu DSc. a další informace jsou umístěny na webových stránkách <https://www.avcr.cz/cs/veda-a-vyzkum/vedecky-titul-dsc/>.

Více na www.avcr.cz